

2

ויהי דבר יהוה אליי ויגה בני אמת לאמר: קום לך אל יגנה העיר אבא הגדולה וקרא עליה כיעלתה רעתם לפני: ויקם יונה לברח: תרשישה מלפני יהוה וירד יפו ומצא אניה באה תרשיש ויתן שכרה וירד בה לבוא עמהם תרשישה מלפני יהוה: יונה

2

יונה דכתיב ויהוה שברה וירד בה וא"ד יוחזו שנתו שברה של ספינה כולה אמר ר' רומנוס שברה של ספינה היא ד' אלפים דינרי דהבא

ע"כ רבנן

3

ויהוה הטיל ד רוח גדולה אליהם ויהי סער גדול בימם והאניה חשבה להשבר: ויראו המלחים ויזעקו איש אל אלהיו ויטלו את הפלים אשר באניה אליהם להקל מעליהם ויונה ירד אל ירכתי הספינה וישקב וירדם: ויקרב אליו רב החבל ויאמר לו מה לך גרדם קום קרא אל אלהיך או"י ותעשת האלהים לנו ולא נאבד:

יונה

לישראל שהרי עם נכרי שאינם מישראל היה קרוב לתשובה ובפעם הראשונה שהוכיחם הנביא שבו בתשובה שלמה מרעתם וישראל מוכיחם אותם הנביאים השכם והערב ואינם שבים מרשעם

כדכ"ן יונה

4

הנביאים וז"ש מלפני ה' ור"ל מהמקום שהוא לפני ה' והוא א"י שהוא מקום קבול הנבואה כי פחד פן יבוא לו הנבואה עוד פעם ויפרש מה יקרא ויוכרח ללכת ועל כי העמדת ניונה היה רעה לישראל לכן לא היה חפץ להיות שליח בדבר כי היה טוב בעיניו שיעמדו ברשעם ויאבדו ולא יהיו לשטן לישראל

ע"כ רבנן

5

ברח יונה מפני אלהים וקמה ברח. פעם שניה שלחו לירושלים להחריבה. כיון שעשו תשובה, הקדוש ברוך הוא עשה קרב חסדיו ונחם על הרעה ולא חרבה, והיו ישראל קוראין אותו נביא שקר. פעם שלישית שלחו לנינוה. דן יונה דין בינו לבין עצמו, אמר אני יודע שזה הגוי קרובי התשובה הם, עכשו עושין תשובה, והקדוש ברוך הוא שורם רגזו על ישראל, ולא די שישקאל קורין אותי נביא השקר, אלא אף אמות העולם, הרני בורח לי למקום שלא נאמר כבודו שם, אם על השמים, נאמר שכבודו שם, שנאמר, על השמים כבודו (תהי קיגד), על הארץ נאמר כבודו שם, שנאמר, מלא כל הארץ כבודו (ישע' א), הרני בורח לי למקום שלא נאמר כבודו שם.

מציא שם אניה לירד בה. כיון שכל ארץ כבודו שם, נאמר כבודו שם, שנאמר, מלא כל הארץ כבודו (ישע' א), הרני בורח לי למקום שלא נאמר כבודו שם.

כיון שכל ארץ כבודו שם

6

המלך שלמה זהב וכל פלי בית יער הלבנון זהב סגור אין כסף לא נחשב בימי שלמה למאומה: כי אני תרשיש למלך בים עם אני כח חירם אחת לשלש שנים תבוא אני תרשיש נשאת זהב וכסף שנה בים וקפים ותכיים: ויגדל המלך שלמה מכל מלכי הארץ לעשר ולחכמה: וכל הארץ מבקשים את פני שלמה לשמיע את חכמתו אשר יתן אלהים בלבו:

כיון שכל ארץ כבודו שם

7

ככארי ספינתא אפריקא למלכא בימא עם ספינתא דחירם תדא לתלת שנין אתיא ספינתא אפריקא טעינא דהב וכסף שו דפיל וקופין וטוסין: ארובא קטנא (198)

8

יונה בן אמתו כאשר היה הה"ד אשר לא הוריש את יושבי עכו ואת יושבי צידון וכתוב: קום לך צרפתה אשר לצידון ונו' הנה צויתי שם אשה אלמנה לכלבך ותני רבי אליעזר יונה בן אסתי בן צרפית אלמנה היה, על ר' יוחנן ודרש יונה בן אסתי בן זבולון היה דכתיב (ויסול) [ויעל] הגורל (החמישי) (השלישי) לבני זבולון וכתוב ששם נתה חפר וכתוב ייונה בן אסתי מנת החפר. בשבת חורגא א"כ לוי יפה למדני רבי יוחנן אמו כאשר ואביו זבולון שנאמר יזבולון לחוף ימים ישכון וירכתו על צידון ירד שיצא סמנה עד צידון היתה, וכתוב וירד יפו ומצא אניה באה תרשיש היו והוא לחוף אניות.

כיון שכל ארץ כבודו שם

9

לאבן יקרה שמתקשטות בו הנשים ומצויר עליו אילן זית ע"ש מאשר שמנה לחמו.

10

מציא שם אניה לירד בה. והאניה שירד בה יונה, היתה רחוקה מן יפו מהלך שני ימים - לנסות את יונה, מה עשה הקדוש ברוך הוא. הביא עליה רוח סערה בים והחזירה ליפו, וראה יונה ושמח בלבו, ואמר, עכשו אני יודע שזכרתי מן ישרת לפני. אמר להם, ארד עמכם. אמרו לו, הרי אנו הולכים לאני הים תרשישה. אמר להם, אבא עמכם.

כיון שכל ארץ כבודו שם

בני חכם המנכיגים את הספינה: איש אל אלהיו. מן שבעים אומות כל עכו"ם היו כס: רבי חנניה אומר, משבעים לשונות היו באניה, וכל אחד ואחד שקוצו בידו, שנאמר, ויראו המלחים ויזעקו איש אל אלהיו (יונה א ה). וישמחו ויאמרו, נקרא איש בשם אלהיו, והיה האלהים אשר יענה ויניצל אותנו מצרה זאת, הוא האלהים ויקראו איש אל אלהיו ולא הועילו.

13

כיון שכל ארץ כבודו שם

14

עליהם רוח סערה בים מימנם ומשמאלם, ודרך כל האניות, עוברות ושבות בשלום בשתיקות הים, והאניה שירד בה יונה, היתה בצרה גדולה, שנאמר, והאניה חשבה להשבר (שם טו ד).

15

כיון שכל ארץ כבודו שם

איש אל ירכהו לכו ונפילה גורלות ונדעה בשלמי הרעה הזאת לנו ונפלו גורלות ונפל הגורל עלינו: ויאמרו אליו הגידה נא לנו באשר למי הרעה הזאת לנו מה מלאכתך ומאין תבוא מה ארצך ואימיה עם אמה: ויאמר אליהם עברי אנכי ואת יהוה אלהי השמים אני ירא אשר עשה את הים ואת היבשה: ויראו האנשים יראה גדולה ויאמרו אליו מה נזאת עשית כיידעו האנשים כי מלפני יהוה הוא ברח כי הגיד להם: ויאמרו אליו מה נעשה לך וישתק הים מעלינו כי הים הולך וסער: ויאמר אליהם שאוני והטילני אלהים וישתק הים מעליכם כי יודע אני כי בשלי הסער הגדול הזה עליכם:

יונה

16

רבי שמעון אומר, לא קבלו האנשים להפיל את יונה אל הים. והפילו גון לזות עליהם ונפל הגורל על יונה, שנאמר ונפלו גורלות וגו' (שם טו ז). מה עשו, נטלו את הפלים שבאניה והשליכו אותם אל הים להקל מעליהם, ולא הועיל מאומה. רצו לחתך בפישה ולא יכלו, מה עשו. נטלו את יונה ועמדו על ירכתי הספינה, ואמרו, אלהי עולם ה, אל-תסן עלינו דם נקי, שאין אנו יודעין מה טיבו של האיש הזה. אמר להם, בשבידי הצרה הזאת עליכם, שאוני והטיגני אל-הים.

כיון שכל ארץ כבודו שם

17

מ"ד נטלוהו והטילוהו עד ארכובותיו ועמד הים מועפו. לקחו אותו אצלם, והים סוער עליהם. הטילוהו עד טבורו, והים עמד מועפו. העלו אותו אצלם, והים הולך וסוער עליהם. הטילוהו עד צוארו, ועמד הים מועפו. ועוד העלו אותו אצלן, והים הולך וסוער עליהם. הטילוהו כלו ומ"ד עמד הים מועפו.

כיון שכל ארץ כבודו שם